

Жаднама

СЫНЫПТАҒЫЛАР

БІЛІМШІЛЕРДІҢ

Бұл жадынама "Балалар" бағдарламасы аясында шығарылды – Саналы ата-аналар" жобасы бойынша "Біздің болашағымыз" Адами ресурстарды дамыту басқармасы" бақытты бала" Мемлекеттік мекемесінің тапсырысы бойынша мекемелер

СЫНЫПТЫҚ БАСШЫ

Қорқытудың алдын алу көп нәрсеге байланысты сыныптағы қолайлы климат, ол үшін сынып жетекшісі жауапты. Сондықтан, төмендегілерге назар аударуыңызды сұраймыз ұсынымдар:

1

Қорқыту туралы сөйлесіңіз.

Қорқытудың қалай әсер ететінін түсіндіріңіз басқалардың психикасын және қандай басқыншылықпен қандай-ақ бейнесіне аралас қабилетін болып ережесі – сыйластық бар-біріне.

Оқушыларға жиі көрсетіңіз мектептің әртүрлі бөліктерінде.

2

Оқушылар жиі таңдайды мектептің "тыныш" бұрыштары зорлық-зомбылық әрекеттерін. Сондықтан әзірше тырысыңыз ең нашар жағдайда қоңырау шауы мектептің аталған орындарында

3

Индикаторларға назар аударыңыз қорқыту.

Алғашқы белгілер келесі түрде көрінуі мүмкін атағанда, қуғын-сүргін

жарқымға, ескермеде, итеру, сипау және т.б. Ішінде болуы керек бұзақылықтың көрінісі екенін ескере отырып ұлдар мен қыздар болуы мүмкін әртүрлі. Ер балаларда ол көп физикалық, қыздарда көбірек психоэмоционалды.

Қолдау көрсетіңіз текетірес сыныптағы қорқытуға.

Оқушыларға міндетті емес екенін түсіндіріңіз үндемеу және көз жұму қорқыту. Тіпті бір ғана текетірес көріністі айтарлықтай төмендетуі мүмкін қорқыту.

5

Ашық сенімгерлік басқаруды жасаңыз әрбір оқушымен диалог.

Тақырыптар, Сіз үйренесіз мүдделер, мақсаттарды айсыз және сіз жасай аласыз дұрыс ынталандыру. Оқушылар мыналармен жұмыс істей алады сыныптағы мәселелер.

6

-Мен тығыз диалог құрыңыз ата-аналар тарапынан.

Хабардар етіңіз ата-аналардың қорқытуда жолымен сыныптық ата-аналар сағаттарының, семинарлардың, конференциялар. Олардың бөлесіз екенін түсіндіріңіз қатысу тиімді әсер етеді қорқытудың алдын алу.

Оқушылардың топтасуына жол бермеңіз.

7

Топтастырулар мыналарға әкелуі мүмкін к бөлуге, қақтығыстарға, басқаларды қабылдамау. Сонымен топтық жаттығулар кезінде оқушыларды кездейсоқ түрде бөлді немесе сіздің қалауыңыз бойынша.

8

Таптың бірлігін қамтамасыз ету.

Тырысып көріңіз қосу сыныптағы әрбір оқушының іс-шараларда да, іс-

шараларда да олар өздерінің
 отбасын қабылдау бөлігімен командалар,
 өзін бөлігімен командалар,
 отбасылар, қоғамдастықтар
 мыналарға оң әсер етеді
 мінезді қалыптастыру.

9

**Буллингтің көрінісі кезінде
 дереу қабылдаңыз
 қажетті шаралар.**

Бұл балалар деген ойдан арылыңыз
 және бұл болады. Ұқсас ойлар
 қорқытуды қалыпқа келтіріңіз.

10

**Қорқытудың құрбанымен сөйлесіңіз және
 агрессор бөлек.**

Өйткені қорлау - бұл көрініс
 күштерінен сіздерге адаммен,
 жәбірленушісімен істей алады
 агрессордың көзінше сөйлеу.

**STOP
 BULLYING**

СЫНЫП

жетекшілері үшін нұсқаулық

Бұл нұсқаулық "Ел ертеңі - жас ұрпақ" бағдарламасы аясында "Бақытты бала - саналы ата-ана" жобасы бойынша "Түркістан облысы адами әлеуетті дамыту басқармасы" Мемлекеттік мекемесінің тапсырысымен шығарылды.

СЫНЫП ЖЕТЕКШІ

Буллингті болдырмау сыныптағы жағымды климатқа тікелей байланысты. Ал ол климатты қалыптастыратын сынып жетекші болғандықтан, келесі кеңестерге назар аударыңыз:

1 Буллинг туралы сөйлесіңіз.

Қорқыту басқалардың психикасына қалай әсер ететінін және жәбірлеушіге қандай шаралар қолданылатынын түсіндіріңіз. Сонымен қатар, сыныптың басты қағидасы сыйластық пен құрмет екеніне назар аударыңыз.

2 Мектептің түрлі жерлерінде оқушыларға жиі көрініп жүріңіз.

Оқушылар зорлық-зомбылық көрсету үшін көбінесе мұғалімдердің көп көріне бермейтін «тыныш» жерлерді таңдайды. Сондықтан балалар мүлдем күтпейтін жерлерде де көрінуге тырысыңыз.

3 Қорқытуиндикаторларын назар аударыңыз.

Алғашқы белгілері — мазақтау, кемсіту, мысқылдау, елемеу, қайталау, б. Ұлдар мен қыздардың буллингті әртүрлі болатынын ескеріңіз. Ұлдарда көбінесе физикалық буллинг болса, қыздарда психоэмоционалдылар болат буллинг.

4 Сыныпта буллингке қарсы тұрушыларды қолдаңыз.

Сыныпта оқушылар арасында осындай келеңсіз жағдайлар болғанда қалған оқушылар үнсіз қалмай, қарсы шығып буллингті тоқтату керектігін

түсіндіріңіз. Сонымен қатар, дереу сізбен қауіпсіз түрде байланысқа шығуға болатынын айтыңыз.

5

Әрбір оқушымен жеке ашық және сенімді диалог құрыңыз.

Сол арқылы әрқайсысының қызығушылықтары мен мақсаттарын біліп, жақсы танитын боласыз. Өзі немесе құрбысы буллингке ұшырап жатса, сізбен уақытылы бөлісіп тұрады.

6

Ата-аналармен тығыз диалог құрыңыз.

Ата-аналарға арналған сынып сағаттары, семинарлар, тренингер, конференциялар арқылы қорқыту жайлы ақпараттандырыңыз. Олардың сынып және мектеп іс-шараларына қатысу арқылы үлкен үлес қосатындарын түсіндіріңіз.

Сыныпта оқушылардың топтасуына рұқсат етпеңіз.

Топтасқан сайын басқаларды сырттату басталады және топ болып біреуді мазақтау, төменсіздік әрекеттері пайда болуы мүмкін. Сондықтан, топтық жұмыстарда оқушылардың өз таңдауы арқылы емес, кездейсоқтық немесе мұғалімнің белгілеуі арқылы бөлінуін қамтамасыз етіңіз.

8

Сыныптың ауызбіршілігін қалыптастырыңыз.

Сынып іс-шараларында және жалпы сыныпшілік міндеттерде әрбір оқушыға жауапкершілік беруге тырысыңыз. Солайша бала өзін бір команданың, отбасының, қоғамның мүшесі ретінде сезінеді.

9

Буллинг жағдайы орын алғанда дереу шара қолданыңыз.

«Балалар ғой, ондай болып тұрады» деген ойдан арылыңыз. Мұндай ойлар буллингті қалыпты жағдайға айналдырады.

Жәбірленушімен және жәбір көрушімен жеке-жеке сөйлесіңіз.

10

Буллинг белгілі бір кісінің немесе топтың өзінен әлсіз тарапқа қарсы күш көрсету болғандықтан, жәбірленуші өз ойын еркін айта алмауы мүмкін.

STOP
BULLYING